

DUVEKOT

Quicksan

Wet natuurbescherming

**Stationsuitbreiding Middelharnis
150-50 kV fase 3**

COLOFON

Product

Quickscan Wet natuurbescherming

Titel

Stationsuitbreiding Middelharnis 150 – 50 kV fase 3

Opdrachtgever

Stedin hoogspanning

Projectkenmerk opdrachtgever

Stationsuitbreiding Middelharnis 150 – 50 kV fase 3

Auteur

R. Karsenbarg BSc.

Collegiale-toets

J. Aalders

Rapportnummer Duvekot

DR2021.181

Datum

11 augustus 2021

Status

Definitief

Versie

1.0

Duvekot Rentmeesters B.V.
Vendelier 4-II
3905 PA Veenendaal

T: (0318) 76 91 64
E: info@duvekotrentmeesters.nl
I: www.duvekotrentmeesters.nl

© Duvekot (2021)

Niets uit deze uitgave mag openbaar worden gemaakt of gedupliceerd, door middel van; druk, fotokopie of anderszins, zonder schriftelijke toestemming van Duvekot Rentmeesters B.V. of de opdrachtgever.

Duvekot Rentmeesters B.V. is aangesloten bij de brancheorganisatie Netwerk Groene Bureaus en werkt dan ook conform de kwaliteitsstandaarden van het NGB.

Te citeren als: Karsenbarg, R. (2021). Quickscan Wet natuurbescherming. Stationsuitbreiding Middelharnis 150 – 50 kV fase 3. Rapport DR2021.181. Duvekot Rentmeesters B.V. Veenendaal.

SAMENVATTING

Aanleiding

In opdracht van Stedin Hoogspanning (hierna Stedin), heeft Duvekot Rentmeesters B.V. (hierna Duvekot) een quickscan Wet natuurbescherming uitgevoerd ten behoeve van stationsuitbreiding fase 3 op station Middelharnis 150 – 50 kV. De uitgevraagde quickscan is noodzakelijk vanwege de gestelde eisen vanuit de gemeente Goeree-Overflakkee bij het benodigde vergunningverleningstraject.

Doel

Door het uitvoeren van een quickscan Wet natuurbescherming wordt in beeld gebracht of door de voorgenomen werkzaamheden mogelijk strijdigheden ontstaan met de waarden vanuit de Wnb en provinciale beleidsregels.

Effectbeoordeling beschermde gebieden

De voorgenomen werkzaamheden hebben gezien de aard, de duur en de afstand geen significant negatief effect op de gestelde instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied Haringvliet. Daarmee is een significant negatief effect op instandhoudingsdoelstellingen, voor zowel aangewezen broedvogels en niet-broedvogels als habitattypen of -soorten niet te verwachten.

Gezien de omvang van de werkzaamheden in combinatie met de afstand tot het Natura 2000-gebied wordt geen stikstofdepositie vanuit de werkzaamheden op het Natura 2000-gebied verwacht. Daarnaast geldt vanaf 1 juli 2021 het 'Besluit stikstofreductie en natuurverbetering' en daarmee de bouwvrijstelling voor stikstofdepositie. Voor de exploitatiefase geldt dit niet, maar met een onbemand station met zeer weinig verkeersbewegingen is stikstofdepositie verwaarloosbaar. Echter een effect kan alleen op een juridisch sluitende wijze worden gemotiveerd middels een stikstofberekening met het rekeninstrument AERIUS Calculator (Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu, 2020).

Het plangebied is niet gelegen in Natuurnetwerk Nederland. De werkzaamheden hebben geen negatieve invloed op de waarden binnen het Natuurnetwerk Nederland. Tijdens de werkzaamheden gaat er namelijk geen oppervlakte van de beheertypes verloren of worden er waarden van de aanwezige beheertypes aangetast. Externe invloed van activiteiten op het Natuurnetwerk Nederland is door de aard, duur en afstand uitgesloten.

Effectbeoordeling beschermde soorten

De voorgenomen werkzaamheden kunnen uitgevoerd worden. Er zijn geen beschermde soorten vanuit de Wnb aangetroffen of te verwachten. Verdere vervolgstappen ten aanzien van de Wnb zijn niet noodzakelijk.

INHOUD

1. Inleiding.....	5
1.1 Aanleiding.....	5
1.2 Wet natuurbescherming.....	5
1.3 Doel.....	5
1.4 Plangebied.....	6
1.5 Voorgenomen werkzaamheden.....	8
1.5.1 Werkwijze.....	8
1.5.2 Planning.....	8
1.6 Algemene onderzoeksopzet.....	9
2. Effectbeoordeling beschermde gebieden.....	10
2.1 Natura 2000-gebieden.....	10
2.1.1 Natura 2000-gebied Haringvliet.....	11
2.1.2 Effectbeoordeling Natura 2000-gebieden.....	11
2.2 Natuurnetwerk Nederland.....	11
2.2.1 Beheertypen Natuurnetwerk Nederland.....	11
2.2.2 Effectbeoordeling Natuurnetwerk Nederland.....	12
3. Effectbeoordeling beschermde soorten.....	13
3.1 Bezoekomstandigheden.....	13
3.2 Flora.....	13
3.3 Grondgebonden zoogdieren.....	14
3.4 Vleermuizen.....	14
3.5 Vogels.....	15
3.5.1 Vogels met jaarrond beschermde nesten.....	15
3.5.2 Overige broedvogels.....	15
3.6 Amfibieën.....	16
3.7 Reptielen.....	16
3.8 Vissen.....	16
3.9 Insecten.....	16
3.10 Weekdieren.....	17
4. Conclusie en vervolgstappen.....	18
Bronnen.....	19
Bijlage I Wet natuurbescherming.....	20
Bijlage II Instandhoudingsdoelstellingen Natura 2000-gebieden.....	30

1. Inleiding

In het onderstaande hoofdstuk wordt de aanleiding en het doel van deze quickscan beschreven, daarnaast worden het plangebied, de voorgenomen werkzaamheden en de algemene onderzoeksopzet toegelicht. De conclusies van het onderzoek zijn alleen van toepassing op opgenomen werkzaamheden en maximaal tot 3 jaar na oplevering geldig, mits de situatie in het plangebied niet of nauwelijks verandert en de voorgenomen activiteit gelijk blijft. Indien de werkzaamheden op een later moment plaatsvinden dan kan het uitgevoerde onderzoek worden geüpdatet.

1.1 Aanleiding

In opdracht van Stedin Hoogspanning (hierna Stedin), heeft Duvekot Rentmeesters B.V. (hierna Duvekot) een quickscan Wet natuurbescherming uitgevoerd ten behoeve van stationsuitbreiding fase 3 op station Middelharnis 150 – 50 kV. De uitgevraagde quickscan is noodzakelijk vanwege de gestelde eisen vanuit de gemeente Goeree-Overflakkee bij het benodigde vergunningverleningstraject.

1.2 Wet natuurbescherming

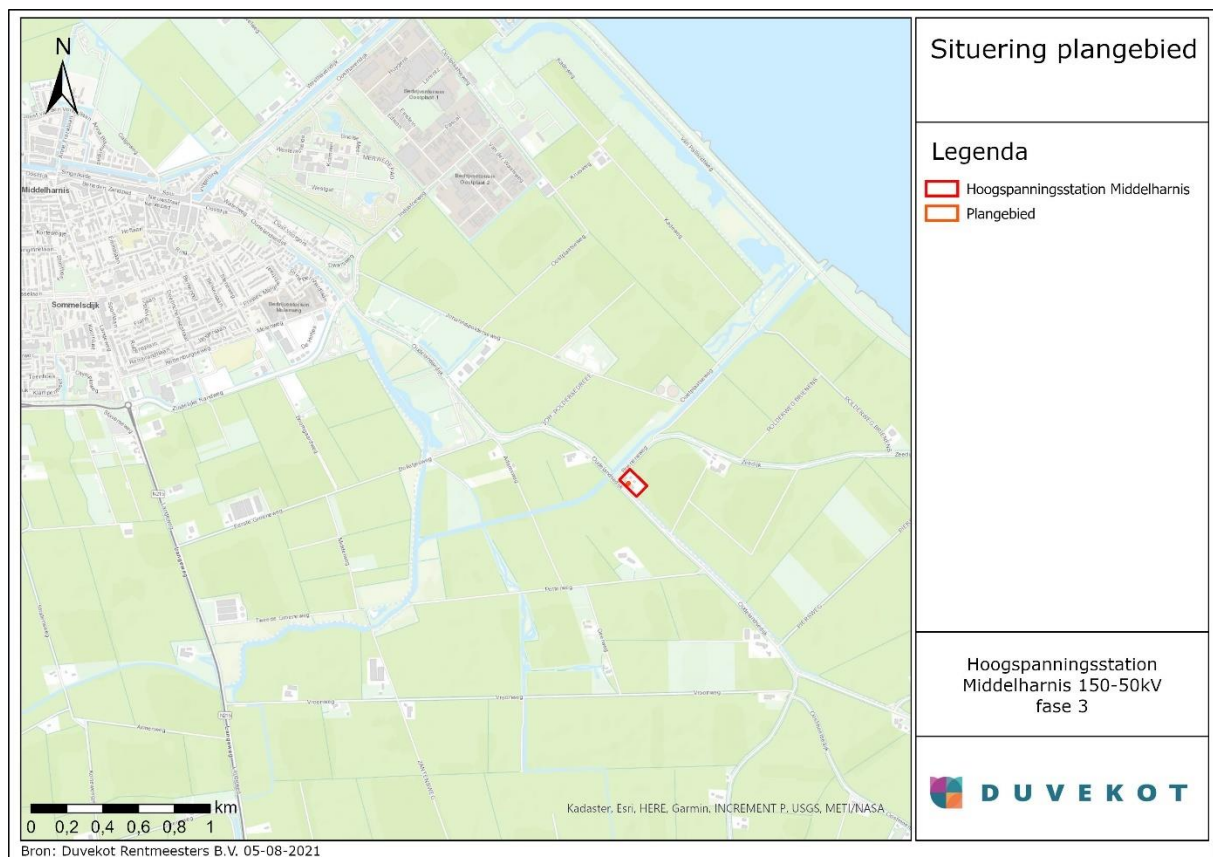
Vanuit de Wet natuurbescherming (hierna Wnb) en specifiek artikel 1.11 dient eenieder voldoende zorg in acht te nemen voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. De zorgplicht houdt in dat eenieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora of fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is: dergelijke handelingen achterwege te laten, dan wel, indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevergd, de noodzakelijke maatregelen te treffen om die gevolgen te voorkomen, of voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.

1.3 Doel

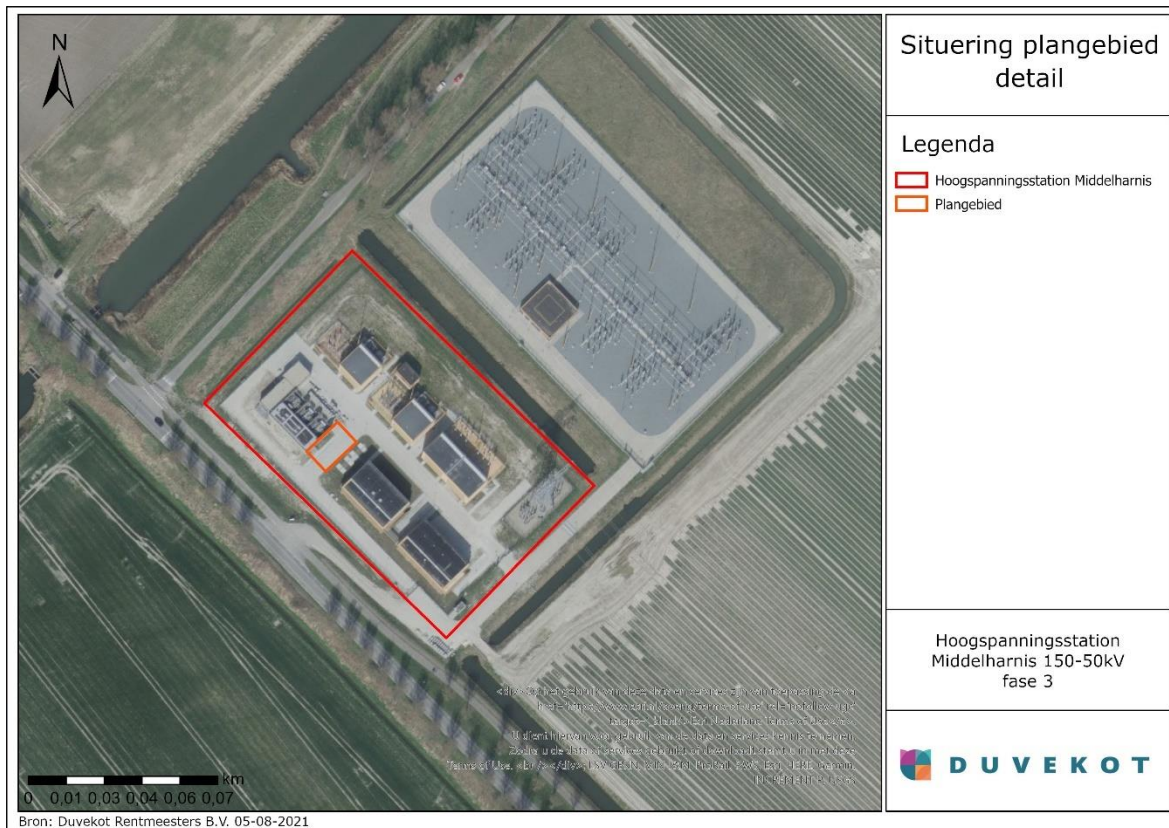
Door het uitvoeren van een quickscan Wet natuurbescherming wordt in beeld gebracht of door de voorgenomen werkzaamheden mogelijk strijdigheden ontstaan met de bovengenoemde waarden. Dit geldt alleen voor de realisatiefase. Opgenomen in deze rapportage is een beoordeling/toetsing in het kader van de Wnb - specifiek gebiedsbescherming en soortenbescherming - en daarnaast een beoordeling/toetsing van de provinciale beleidsregels, specifiek het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Ook wordt nader bepaald onder welke voorwaarden voorgenomen werkzaamheden plaats kunnen vinden, of dat maatregelen dienen te worden getroffen om gevolgen die niet kunnen worden voorkomen, zoveel als mogelijk te beperken dan wel ongedaan te maken, of dat voorgenomen werkzaamheden achterwege dienen te worden gelaten. Indien er nader onderzoek noodzakelijk is om de situatie juist te beoordelen wordt dit eveneens geadviseerd. Dit geldt tevens als er voor het uitvoeren van de voorgenomen werkzaamheden een vergunning en/of ontheffing noodzakelijk blijkt te zijn.

1.4 Plangebied

Het plangebied betreft station Middelharnis en specifiek de locatie van de te realiseren 50/13 kV secties (Figuur 1.1 en 1.2). Het station staat op het eiland Goeree - Overflakkee in de gelijknamige gemeente nabij het dorp Middelharnis, in de provincie Zuid-Holland. De omgeving bestaat uit agrarisch landschap met overwegend akkerbouw en landschapselementen als laanbomen en windsingels. Het plangebied zelf betreft een open ruimte met bestrating en pioniersbegroeiing tussen twee bestaande gebouwen op het stationsterrein (Figuur 1.3)

Figuur 1.1. Ligging plangebied, rood omlijnd het station.

Figuur 1.2. Situering plangebied (oranje omlijnd), ten opzicht van het station.

Figuur 1.3. Overzicht plangebied in het verlengde van het linkergebouw tot circa 1 meter van de trap rechts. Gezien vanuit het zuidoosten.

1.5 Voorgenomen werkzaamheden

1.5.1 Werkwijze

In opdracht van Stedin worden twee gebouwen voor 13kV secties en twee trafocellen voor de 50 kV secties gebouwd. In de trafocellen worden vervolgens de transformatoren geplaatst.

Er wordt gebouwd in een open ruimte tussen twee bestaande gebouwen wat nu bestaat uit bestrating en korte kruidenrijke vegetatie. Alvorens er gebouwd kan worden moet er ondergrondse infra worden verlegd. Vervolgens worden fundaties uitgegraven en gerealiseerd, gebouwen opgebouwd en uiteindelijk de elektrische installaties geïnstalleerd.

1.5.2 Planning

Fase 3 neemt circa 1 jaar in beslag. Het is niet bekend wanneer de werkzaamheden exact plaats gaan vinden.

1.6 Algemene onderzoeksopzet

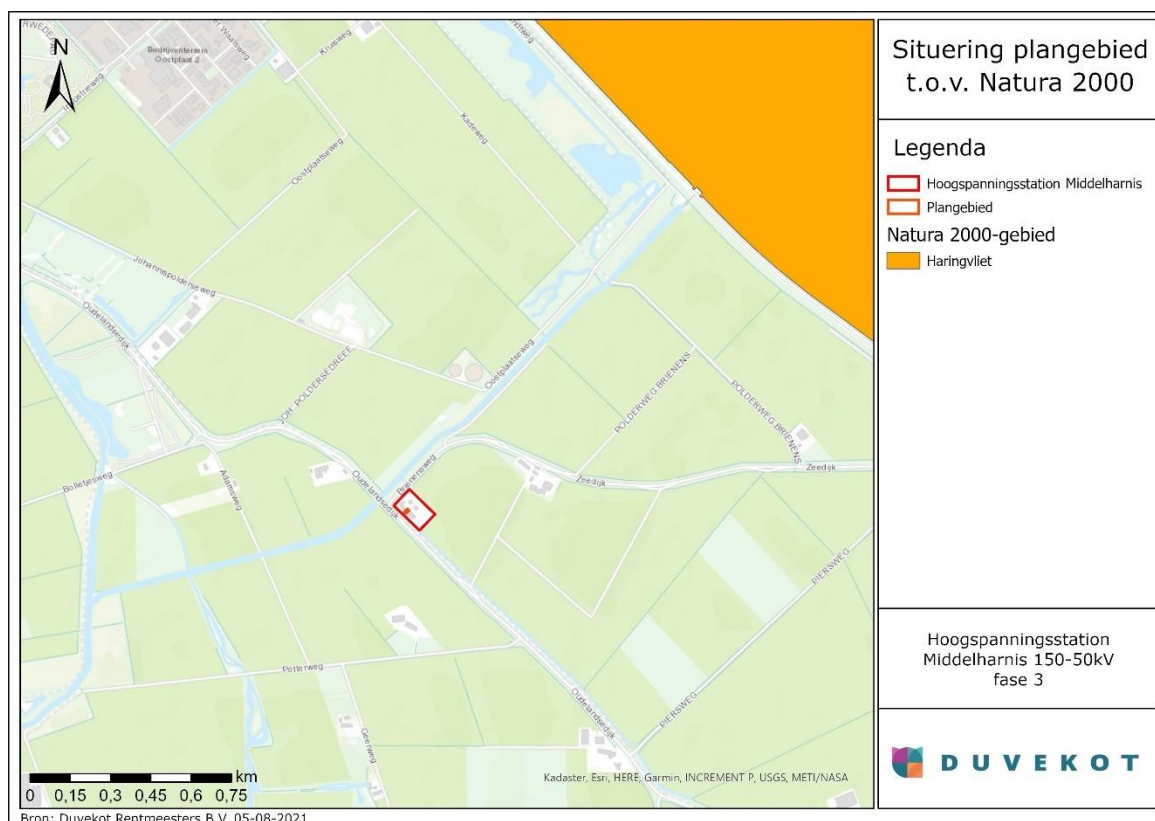
De hierop volgende quickscan Wet natuurbescherming is gebaseerd op een veldbezoek (3 augustus 2021), NDFF uitvraag (d.d. 2 augustus 2021), bekende verspreidingsgegevens (zie bronnen) en ecologische principes. In het voorgaande hoofdstuk is reeds een beschrijving gegeven van de aanleiding en het doel van deze quickscan, ook zijn hierin het plangebied en de werkzaamheden beschreven. Op basis van de verzamelde informatie volgt een beschrijving van de te verwachten effecten van de werkzaamheden op beschermde gebieden (hoofdstuk 2) en beschermde soorten (hoofdstuk 3). Daarnaast is, waar nodig, beschreven welke aangepaste werkwijze en/of mitigerende maatregelen nodig zijn ten aanzien van de Wnb. Indien nader onderzoek nodig is, is dit aangegeven in de conclusie (hoofdstuk 4). Een beschrijving van de Wnb met betrekking tot beschermde gebieden en beschermde soorten volgt in Bijlage I.

2. Effectbeoordeling beschermde gebieden

De hierop volgende ecologische beoordeling is gebaseerd op een literatuurstudie en een veldbezoek (3 augustus 2021). Vanuit de literatuurstudie zijn beschermde gebieden in beeld gebracht en is een beoordeling van het mogelijke effect van de werkzaamheden op de instandhoudingsdoelstellingen en waarden van deze gebieden gemaakt voor habitattypen en -soorten. Habitattypische soorten worden niet behandeld in een quickscan, wanneer een negatieve invloed is te verwachten zal nader onderzoek in de vorm van een voortoets Natura-2000 worden geadviseerd. Tijdens het veldbezoek is aandacht besteed aan de terreingesteldheid van het plangebied en op basis van ecologische expertise wordt een uitspraak gedaan over het effect van de voorgenomen werkzaamheden op de habitatsoorten. In de onderstaande paragrafen worden de beschermde gebieden en habitatsoorten beschreven waarvoor het plangebied en/of directe omgeving zijn aangewezen.

2.1 Natura 2000-gebieden

In de nabijheid van het plangebied ligt op circa 1,4 kilometer afstand het Natura 2000-gebied Haringvliet (vogel- en habitatrictlijngebied) (Ministerie van Landbouw, 2021)¹ (Figuur 3.1). Natura 2000-gebieden welke gelegen zijn op een afstand van meer dan 5 kilometer van het plangebied wordt niet nader op ingegaan. Gezien de aard, duur en afstand is invloed op gebieden op meer dan 5 kilometer afstand namelijk niet te verwachten.

Figuur 2.1. Situering plangebied t.o.v. het Natura 2000-gebied Haringvliet.

¹ Data afkomstig van het geoportaal van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, met hierin alle Natura 2000-gebieden in Nederland, inclusief beschermingsregime.

2.1.1 Natura 2000-gebied Haringvliet

Het Natura 2000-gebied Haringvliet is aangewezen als vogel- en habitatrictlijngebied (Min LNV, 2018). De belangrijkste instandhoudingsdoelstellingen voor de aangewezen habitattypen, habitatsoorten, broedvogels en niet-broedvogels zijn opgenomen in Bijlage II Tabel 1.

2.1.2 Effectbeoordeling Natura 2000-gebieden

De voorgenomen werkzaamheden hebben gezien de aard, de duur en de afstand geen significant negatief effect op de gestelde instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied Haringvliet. Daarmee is een significant negatief effect op instandhoudingsdoelstellingen, voor zowel aangewezen broedvogels en niet-broedvogels als habitattypen of -soorten niet te verwachten.

Gezien de omvang van de werkzaamheden in combinatie met de afstand tot het Natura 2000-gebied wordt geen stikstofdepositie vanuit de werkzaamheden op het Natura 2000-gebied verwacht. Daarnaast geldt vanaf 1 juli 2021 het 'Besluit stikstofreductie en natuurverbetering' en daarmee de bouwvrijstelling voor stikstofdepositie. Voor de exploitatiefase geldt dit niet, maar met een onbemand station met zeer weinig verkeersbewegingen is stikstofdepositie verwaarloosbaar.

Daarnaast wordt er gezien omvang van de werkzaamheden in combinatie met de afstand tot het Natura 2000-gebied geen stikstofdepositie vanuit de werkzaamheden op het Natura 2000-gebied verwacht. Echter een effect kan alleen op een juridisch sluitende wijze worden gemotiveerd middels een stikstofberekening met het rekeninstrument AERIUS Calculator (Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu, 2020).

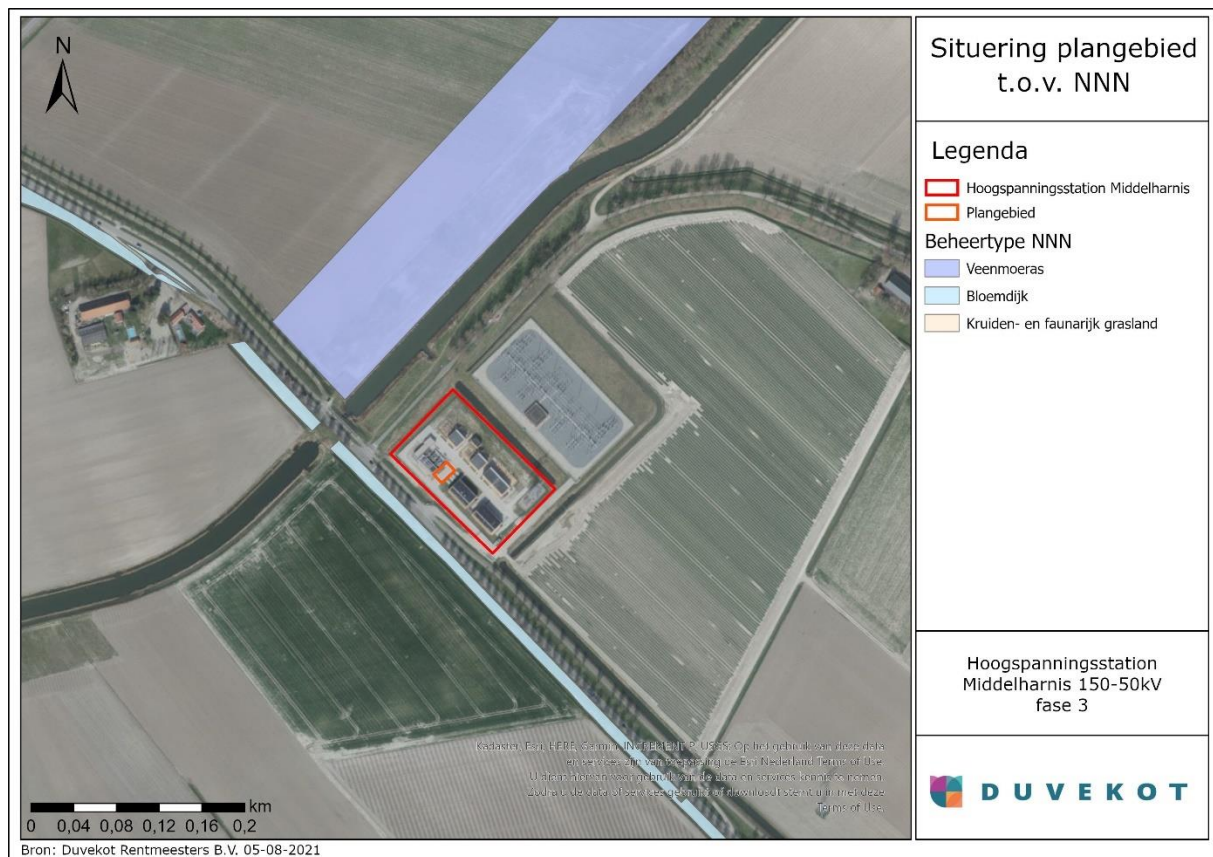
2.2 Natuurnetwerk Nederland

Het plangebied is niet gesitueerd in Natuurnetwerk Nederland (BIJ12, 2021)(Figuur 2.2). De werkzaamheden hebben daarom geen invloed op de waarden binnen het Natuurnetwerk Nederland.

2.2.1 Beheertypen Natuurnetwerk Nederland

Het dichtstbijzijnde Natuurnetwerk Nederland gebied bevindt zich op 50 meter afstand van het plangebied. Het betreft een gebied met beheertype N12.01 Bloemdijk. Bloem dijken kunnen belangrijke cultuurhistorische monumenten zijn en zijn van belang voor graslanden en struwelen. De variatie en afwisseling kan groot zijn door verschillen in microklimaat, afgetrapte randen langs schapenpaadjes en vochtige stukken aan de voet van de dijk.

Europees gezien zijn de Nederlandse bloem dijken uniek te noemen en van belang door het hierop voorkomende glanshaverhooiland. Bloem dijken zijn van belang voor planten, zoals klaversoorten, wilde uien en soorten van kalkrijke zomen en ruigten, dagvlinders en zoogdieren. De werkzaamheden hebben geen invloed op de waarden binnen het Natuurnetwerk Nederland. Externe invloed van de werkzaamheden op het Natuurnetwerk Nederland is door de aard, duur en afstand uitgesloten.

Figuur 2.2. Ligging plangebied t.o.v. Natuurnetwerk Nederland.

2.2.2 Effectbeoordeling Natuurnetwerk Nederland

De werkzaamheden hebben geen negatieve invloed op de waarden binnen het Natuurnetwerk Nederland. Tijdens de werkzaamheden gaat er namelijk geen oppervlakte van de beheertypes verloren of worden er waarden van de aanwezige beheertypes aangetast. Externe invloed van activiteiten op het Natuurnetwerk Nederland is door de aard, duur en afstand uitgesloten.

3. Effectbeoordeling beschermde soorten

De hierop volgende ecologische beoordeling is gebaseerd op een literatuurstudie en een veldbezoek. Vanuit de literatuurstudie (o.a. verspreidingsatlassen en indien beschikbaar kennisdocumenten) zijn beschermde soorten in beeld gebracht. Daarnaast is de NDFF geraadpleegd (uitvraag d.d. 2 augustus 2021) en openbare waarnemingen bronnen, waarbij de gegevens van de afgelopen 5 jaar zijn opgevraagd. Tijdens het veldbezoek is aandacht besteed aan de soorten welke vanuit de Wnb beschermd zijn. In combinatie met de waargenomen terreingesteldheid, bekende verspreidingsgegevens en ecologische expertise is een uitspraak gedaan over het effect van de voorgenomen werkzaamheden op de mogelijk aanwezige beschermde soorten. In de onderstaande paragrafen worden de onderzochte soortgroepen beschreven die vanuit de Wnb beschermd zijn en in het plangebied en directe omgeving mogelijk zijn aan te treffen.

Om de lokale situatie in het plangebied volledig in beeld te brengen is er op 3 augustus 2021 een veldbezoek uitgevoerd, zie hieronder de bezoekomstandigheden.

3.1 Bezoekomstandigheden

Onderzoeker: R. Karsenbarg

Temperatuur: 17°C

Datum: 3 augustus 2021

Bewolking: 2/8

Tijd: 09.30 – 10.30 uur

Windkracht: 1 bft

Duur veldbezoek: 1.00 uur

Neerslag: geen

3.2 Flora

Op basis van de NDFF (d.d. 2 augustus 2021) zijn er geen waarnemingen bekend van habitatrichtlijnsoorten (Wnb artikel 3.5) of nationaal beschermde soorten (Wnb artikel 3.10) in de nabijheid van het plangebied. Ook op basis van bekende verspreidingsdata (NDFF, 2021) en het veldbezoek zijn er geen habitatrichtlijnsoorten (Wnb artikel 3.5) of nationaal beschermde soorten (Wnb artikel 3.10) te verwachten in het plangebied of binnen de invloedssferen van de werkzaamheden. Dit op basis van het aangetroffen ecotoop, de abiotiek en de aanwezige plantensoorten.

De vegetatie in het plangebied bestaat hoofdzakelijk uit kruiden. De volgende soorten zijn vastgesteld: gewone smeerwortel, riet, ridderzuring, grote brandnetel, akkerwinde, akkerdistel, kruipende boterbloem, smalle weegbree, vogelwikke, gestreepte witbol, straatgras, gewone brunel, honingklaver spec., rode klaver, witte klaver, kleine klaver, gewone hoornbloem, gewone melkdistel, klein kruiskruid, hanepoot spec., gewoon varkensgras, klein streepzaad en gewone rolklaver (Figuur 3.1).

Figuur 3.1. Overzichtsfoto van het plangebied, gezien vanuit het oosten.

Verdere vervolgstappen ten aanzien van de Wnb zijn voor de soortgroep flora niet noodzakelijk.

3.3 Grondgebonden zoogdieren

Op basis van de NDFF (d.d. 2 augustus 2021) zijn er geen waarnemingen bekend van habitatrichtlijnsoorten (Wnb artikel 3.5) of nationaal beschermde soorten (Wnb artikel 3.10) in de nabijheid van het plangebied. Ook op basis van bekende verspreidingsdata (NDFF, 2021) en het aangetroffen habitat tijdens het veldbezoek zijn er geen habitatrichtlijnsoorten (Wnb artikel 3.5) of nationaal beschermde soorten, welke niet vrijgesteld zijn (Wnb artikel 3.10) te verwachten in het plangebied of binnen de invloedssferen van de werkzaamheden. Op basis van het veldbezoek zijn geen sporen of geschikt leefgebied vastgesteld.

Verdere vervolgstappen ten aanzien van de Wnb zijn voor de soortgroep grondgebonden zoogdieren niet noodzakelijk.

3.4 Vleermuizen

Alle vleermuizen zijn opgenomen in Bijlage IV van de Habitatrichtlijn (Wnb artikel 3.5) en daardoor strikt beschermd. In de praktijk houdt deze beschermingsstatus in dat voortplantingsplaatsen of rustplaatsen, vliegroutes en onmisbaar foerageergebied niet verstoord of vernietigd mogen worden.

Op basis van de NDFF (d.d. 2 augustus 2021) zijn er geen waarnemingen bekend van vleermuizen (Wnb artikel 3.5) in de nabijheid van het plangebied. Ook op basis van bekende verspreidingsdata (NDFF, 2021) en het aangetroffen habitat tijdens het veldbezoek zijn er geen vleermuizen te verwachten in het plangebied. Na de bouw blijft er op het station voldoende foerageermogelijkheid beschikbaar voor eventueel aanwezige vleermuizen in nabijgelegen bebouwing.

Verdere vervolgstappen ten aanzien van de Wnb zijn voor de soortgroep vleermuizen niet noodzakelijk.

3.5 Vogels

Onderstaande inventarisatie betreft een verkenning, er is geen systematische (broed)vogelinventarisatie uitgevoerd. Op basis van waargenomen soorten, terreinkenmerken en ecologische expertise wordt beoordeeld welke soorten aanwezig (zouden kunnen) zijn. Er wordt voornamelijk aandacht besteed aan vogels met jaarrond beschermde nesten (paragraaf 3.5.1). Vogels met vaste verblijfplaatsen en hun functionele leefomgeving worden jaarrond beschermd door de Wnb (Wnb artikel 3.1; zie ook Bijlage I). Nesten van categorie 5 soorten zijn op voorhand niet jaarrond beschermd, alleen als ze gebruikt worden door categorie 1 t/m 4 soorten. Bovendien is categorie 5 beschermd indien er zwaarwegende ecologische redenen zijn, zoals onvoldoende alternatieve broedgelegenheid. Daarnaast wordt er kort ingegaan op de broedvogels welke geen jaarrond beschermde nesten hebben (paragraaf 3.5.2). Nestlocaties van deze soorten kunnen buiten het broedseizoen zonder overtreding van de Wnb verwijderd worden.

3.5.1 Vogels met jaarrond beschermde nesten

Tijdens de quickscan is het plangebied onderzocht op de aanwezigheid van mogelijke vaste verblijfplaatsen. Onder meer zijn de huidige gebouwen gecontroleerd op de aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten. Dit is gedaan door te letten op sporen (braakballen, veren, uitwerpselen, etc.), nesten (o.a. oude kraaiennesten) en aan de hand van waarnemingen van de betreffende vogelsoorten (geluid, zicht, nest-indicerend gedrag, etc.). In het plangebied en de directe omgeving (straal van 50 meter) zijn geen nesten waargenomen welke jaarrond beschermd zijn.

Op basis van de NDFF (d.d. 2 augustus 2021) zijn in het plangebied geen waarnemingen bekend van vogelsoorten met nest-indicerende gedragingen als waarschijnlijk broedend, baltsend/zingend, parend of territorium gedrag of van vogels waarvan een territorium is vastgesteld én die gebruik maken van jaarrond beschermde nesten.

Verdere vervolgstappen ten aanzien van de Wnb zijn voor de vogels met jaarrond beschermde nesten niet noodzakelijk.

3.5.2 Overige broedvogels

Het plangebied en de directe omgeving bieden geschikt broedgebied voor vogelsoorten uit de volgende vogelgroep: Zwarte roodstaart-groep (Sierdsema, 1995). Tijdens het veldbezoek zijn de volgende soorten waargenomen: boerenzwaluw en witte kwikstaart foeragerend.

Alle vogels zijn gedurende het broedseizoen beschermd en mogen in deze periode niet verstoord of geschaad worden. Voor verstoring van een vogel tijdens het broedseizoen wordt alleen onder meerdere strikte voorwaarden vergunning en/of ontheffing verleend (Wnb artikel 3.3). Als broedseizoen wordt gehanteerd: periode van nestbouw, periode van broed op de eieren en de periode dat de jongen op het nest gevoerd worden. Voor de meeste soorten kan de periode van 1 maart t/m 15 augustus worden aangehouden als broedseizoen. Echter, ook buiten deze periode dient vooraf middels een flora- en faunacheck door de aannemer gecontroleerd te worden op mogelijke broedgevallen.

Voor fase 3 geldt dat als er behoudens de algemene voorzorgsmaatregelen wordt gewerkt, verdere vervolgstappen ten aanzien van de Wnb voor de soortgroep vogels niet noodzakelijk zijn.

3.6 Amfibieën

Op basis van de NDFF (d.d. 2 augustus 2021) zijn er geen waarnemingen bekend van habitatrichtlijnsoorten (Wnb artikel 3.5) of nationaal beschermde soorten (Wnb artikel 3.10) in de nabijheid van het plangebied. Ook op basis van bekende verspreidingsdata (NDFF, 2021) en het aangetroffen habitat tijdens het veldbezoek zijn er geen habitatrichtlijnsoorten (Wnb artikel 3.5) of nationaal beschermde soorten, welke niet vrijgesteld zijn (Wnb artikel 3.10) te verwachten in het plangebied of binnen de invloedssferen van de werkzaamheden.

Verdere vervolgstappen ten aanzien van de Wnb zijn voor de soortgroep amfibieën niet noodzakelijk.

3.7 Reptielen

Op basis van de NDFF (d.d. 2 augustus 2021) zijn er geen waarnemingen bekend van habitatrichtlijnsoorten (Wnb artikel 3.5) of nationaal beschermde soorten (Wnb artikel 3.10) in de nabijheid van het plangebied. Ook op basis van bekende verspreidingsdata (NDFF, 2021) en het aangetroffen habitat tijdens het veldbezoek zijn er geen habitatrichtlijnsoorten (Wnb artikel 3.5) of nationaal beschermde soorten, welke niet vrijgesteld zijn (Wnb artikel 3.10) te verwachten onder in het plangebied of binnen de invloedssferen van de werkzaamheden. Tijdens het veldbezoek zijn in het plangebied geen beschermde reptielen aangetroffen.

Verdere vervolgstappen ten aanzien van de Wnb zijn dan voor de soortgroep reptielen niet noodzakelijk.

3.8 Vissen

Op basis van de NDFF (d.d. 2 augustus 2021) zijn er geen waarnemingen bekend van habitatrichtlijnsoorten (Wnb artikel 3.5) of nationaal beschermde soorten (Wnb artikel 3.10) in de nabijheid van het plangebied. Ook op basis van bekende verspreidingsdata (NDFF, 2021) en het aangetroffen habitat tijdens het veldbezoek zijn er geen habitatrichtlijnsoorten (Wnb artikel 3.5) of nationaal beschermde soorten, welke niet vrijgesteld zijn (Wnb artikel 3.10) te verwachten onder de masten of binnen de invloedssferen van de werkzaamheden. Door het ontbreken van oppervlaktewater in het plangebied is het voorkomen van (beschermde) vissen niet mogelijk. Wegens de afwezigheid van geschikt biotoop - waterlichamen - ontbreken geschikte voortplantingslocaties voor beschermde soorten uit deze soortgroep.

Verdere vervolgstappen ten aanzien van de Wnb zijn voor de soortgroep vissen niet noodzakelijk.

3.9 Insecten

Op basis van de NDFF (d.d. 2 augustus 2021) zijn er geen waarnemingen bekend van habitatrichtlijnsoorten (Wnb artikel 3.5) of nationaal beschermde soorten (Wnb artikel 3.10) in de nabijheid van het plangebied. Ook op basis van bekende verspreidingsdata (NDFF, 2021) en het aangetroffen habitat tijdens het veldbezoek zijn er geen habitatrichtlijnsoorten (Wnb artikel 3.5) of nationaal beschermde soorten, welke niet vrijgesteld zijn (Wnb artikel 3.10) te verwachten in het plangebied of binnen de invloedssferen van de werkzaamheden. Tijdens het veldbezoek zijn in het plangebied geen beschermde insecten aangetroffen. Wegens de afwezigheid van geschikt biotoop ontbreken geschikte voortplantingslocaties voor beschermde soorten uit deze soortgroep.

Verdere vervolgstappen ten aanzien van de Wnb zijn voor de soortgroep insecten niet noodzakelijk.

3.10 Weekdieren

Op basis van de NDFF (d.d. 2 augustus 2021) zijn er geen waarnemingen bekend van habitatrichtlijnsoorten (Wnb artikel 3.5) in de nabijheid van het plangebied. Ook op basis van bekende verspreidingsgegevens (NDFF, 2021) en het aangetroffen habitat tijdens het veldbezoek zijn de Europees beschermde soorten Bataafse stroommossel (Wnb artikel. 3.5) en platte schijfhoren (Wnb artikel. 3.5) niet te verwachten in de nabijheid van het plangebied binnen de invloedssferen van de werkzaamheden. Het habitat van de Bataafse stroommossel bestaat uit stilstaand of zwak stromend zoet water, waarin deze grotendeels ingegraven in de bodem leeft. Het habitat van platte schijfhoren bestaat uit zoete, heldere en schone wateren met een rijke begroeiing, vaak in draadalg-vegetaties maar ook in andere vegetaties, zoals in wateren met krabbescheer. Door het ontbreken van oppervlaktewater in het plangebied is het voorkomen van deze (beschermde) weekdieren niet mogelijk.

Tijdens het veldbezoek zijn in het plangebied geen beschermde weekdieren aangetroffen. Verdere vervolgstappen ten aanzien van de Wnb zijn voor de soortgroep weekdieren niet noodzakelijk.

4. Conclusie en vervolgstappen

De voorgenomen werkzaamheden kunnen uitgevoerd worden. Het plangebied is niet in of nabij Natura-2000 gebied gelegen en er zijn geen beschermde soorten vanuit de Wnb aangetroffen of te verwachten. Verdere vervolgstappen ten aanzien van de Wnb zijn niet noodzakelijk.

Bronnen

- BIJ12. (2021). Opgehaald van A01.03 Ganzenfoerageergebied: <https://www.bij12.nl/onderwerpen/natuur-en-landschap/index-natuur-en-landschap/agrarische-natuurtypen/a01-agrarische-faunagebieden/a01-03-ganzenfoerageergebied/>
- BIJ12. (2021). Opgehaald van A01.01 Weidevogelgebieden: <https://www.bij12.nl/onderwerpen/natuur-en-landschap/index-natuur-en-landschap/agrarische-natuurtypen/a01-agrarische-faunagebieden/a01-01-weidevogelgebieden/>
- BIJ12. (2021, januari 26). *Landelijke beheertypenkaart*. Opgehaald van BIJ12: <https://www.bij12.nl/onderwerpen/natuur-en-landschap/productencatalogus/kaarten/landelijke-beheertypenkaart/>
- CLO. (2020, augustus 13). *Compendium voor de Leefomgeving*. Opgehaald van Aandeel beschermde natuurgebieden in Nederland: <https://www.clo.nl/indicatoren/nl1425-begrenzing-van-het-natuurnetwerk-en-natura-2000-gebieden>
- Min LNV. (2018). *Beheerplan Natura 2000 Haringvliet*. Den Haag: Min LNV.
- Ministerie van Landbouw, N. e. (2021, februari 19). *Natura 2000 gebieden*. Opgehaald van <https://www.natura2000.nl/gebieden>
- NDF. (2021, Aanpassen Aanpassen). *Verspreidingsatlas*. Opgehaald van <https://www.verspreidingsatlas.nl/>
- Overheid.nl. (2017, april 25). *Wijzigingsverordening Hoofdstuk 3 Natuur van de Omgevingsverordening Limburg 2014*. Opgehaald van <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/prb-2017-1845.html>
- Overheid.nl. (2020, januari 1). *Spoedwet aanpak stikstof*. Opgehaald van <https://wetten.overheid.nl/BWBR0042967/2020-01-01>
- Provincie Flevoland. (2016, update 2021). *Beleidsregels Uitvoering Wet natuurbescherming Flevoland 2016*.
- Provincie Limburg. (2017, dec 6). *Lijst jaarrond beschermde vogelnesten*. Opgehaald van Beleidsregels passieve soortenbescherming: www.limburg.nl
- Provincie Overijssel. (2019). Opgehaald van LIJST JAARROND BESCHERMDE NESTEN VAN VOGELS IN OVERIJSSSEL (2019): <https://www.overijssel.nl/loket/vergunning/milieu-natuur/wet-3/>
- Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu. (2020, oktober 15). Opgehaald van AERIUS, rekeninstrument voor de leefomgeving, update Calculator versie 2020: <https://www.aerius.nl/nl>
- Rijkswaterstaat. (2020). Opgehaald van <https://www.rijkswaterstaat.nl/water/waterbeheer/beheer-en-ontwikkeling-rijkswateren/natura-2000/>
- RVO. (2021, april 1). *Rijksdienst voor Ondernemend Nederland*. Opgehaald van <https://www.rvo.nl/sites/default/files/2021/04/Lijst-jaarrond-beschermde-vogelnesten.pdf>
- Sierdsema, H. (1995). *Broedvogels en beheer. Het gebruik van broedvogelgegevens in het beheer van bos- en natuurterreinen*. Driebergen/Beek-Ubbergen: Staatsbosbeheer & SOVON.

Tenzij anders vermeld zijn de foto's gemaakt door R. Karsenbarg

Bijlage I Wet natuurbescherming

In Nederland is de bescherming van natuurwaarden vanaf 1 januari 2017 wettelijk vastgelegd in de Wnb. Onder deze natuurwaarden worden verstaan: Natura 2000-gebieden en in het wild levende (beschermde) dieren en planten en hun directe leefomgeving. Deze waarden zijn in de Wnb opgenomen onder hoofdstuk 1, 2 en 3.

Gebiedsbescherming

Natura 2000-gebieden

Nederland telt 166 Natura 2000-gebieden (habitatrichtlijn en/of vogelrichtlijn), die deel uitmaken van een samenhangend netwerk van natuurgebieden, waar Europese richtlijnen van kracht zijn om de zeer gevarieerde en rijke natuur te behouden binnen de Europese Unie (Kader I.1). Samen hebben ze een oppervlakte van ruim 1,1 miljoen ha, waarvan ongeveer 69% water, de rest is land (Rijkswaterstaat, 2020). Elk Natura 2000-gebied wordt aangewezen door middel van een aanwijzingsbesluit, waarin de begrenzing wordt vastgesteld en welke natuurwaarden in dat gebied beschermd zijn - de zogeheten instandhoudingsdoelstellingen - en wat de instandhoudingsdoelen zijn ten aanzien van vastgestelde habitattypen en habitatsoorten. Voor elk Natura 2000-gebied wordt een beheerplan opgesteld door het Rijk of de Provincie. Daarin staat welke natuurwaarden in het gebied behouden of hersteld moeten worden en welke maatregelen daarvoor nodig zijn. Elk plan wordt opgesteld voor een periode van 6 jaar, daarna wordt bekeken of het plan moet worden verlengd of bijgesteld. Effecten op Natura 2000-gebieden worden beoordeeld aan de hand van de instandhoudingsdoelstellingen voor zowel habitattypen als habitat- en vogelsoorten, die in de aanwijzingsbesluiten voor de betreffende gebieden zijn vastgesteld.

Wet natuurbescherming artikel 2.7

2. Het is verboden zonder vergunning van gedeputeerde staten een project te realiseren dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied, maar afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied.

Kader I.1. Wnb artikel 2.7, lid 2. Verbodsbepalingen van toepassing op Natura 2000-gebieden.

Natuurnetwerk Nederland

De bescherming van het Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen de Ecologische Hoofdstructuur (EHS)) is vastgesteld in het Besluit Algemene Regels Ruimtelijke Ordening (Barro). Provincies moeten op grond van artikel 2.10.2 Barro het NNN aanwijzen en begrenzen in provinciale verordeningen. Op grond van artikel 2.10.3 Barro moeten zij in hun verordeningen ook de wezenlijke kenmerken en waarden van die gebieden vastleggen. Alle provincies hebben het Natuurnetwerk planologisch begrensd en opgenomen in omgevingsplannen, omgevingsverordeningen, structuurvisies en ruimtelijke verordeningen. Het netwerk omvat o.a. bestaande natuurgebieden, landbouwgebieden, grote wateren en alle Natura 2000-gebieden. Hiermee moet de biodiversiteit behouden en versterkt worden, daarnaast moet het natuurgebieden beter met elkaar en met het omliggende agrarisch gebied verbinden. Planten en dieren kunnen zich hierdoor van het ene naar het andere gebied verplaatsen, waardoor soorten en populaties van soorten minder geïsoleerd raken en minder kans hebben op uitsterven.

Op grond van artikel 2.10.4 Barro geldt er een 'nee-tenzij'-beschermingsregime voor het NNN. Er mag geen toestemming worden verleend aan activiteiten die leiden tot een significante aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden, of tot een significante vermindering van de oppervlakte van of samenhang tussen die gebieden. Tenzij er sprake is van een groot openbaar belang, er geen reële alternatieven zijn en de negatieve effecten worden gemitigeerd en/of gecompenseerd (CLO, 2020).

Bijzondere nationale natuurgebieden / weidevogelleefgebieden

Buiten de bescherming van Natura 2000-gebieden en het NNN bevinden zich natuurgebieden die zijn beschermd middels provinciaal ruimtelijk- of natuurbeleid, zoals ganzenfoerageergebied (BIJ12, A01.03 Ganzenfoerageergebied, 2021) en weidevogelgebied (BIJ12, A01.01 Weidevogelgebieden, 2021). Deze bescherming heeft alleen betrekking op activiteiten in deze gebieden en is per provincie geborgd in de Provinciale Ruimtelijke Verordening / (de (Provinciale) Omgevingsverordening. Ook voor deze gebieden dient opgenomen te worden of voorgenomen werkzaamheden hier effect op hebben.

Effect van stikstof op beschermde gebieden

Om werkzaamheden uit te voeren worden er vaak machines ingezet. Deze kunnen gedurende de werkzaamheden zorgen voor emissie van stikstof naar de lucht. Deze stikstof slaat in het plangebied en de omgeving neer (stikstofdepositie). Het gevolg van deze stikstofdepositie kan zijn dat de kwaliteit van onder andere beschermde habitattypen achteruit gaat. Als de depositie van stikstof hoger is dan de KDW (kritische depositiewaarde), kan dit leiden tot ongewenste veranderingen in de soortensamenstelling. Zeldzame soorten in voedselarme omstandigheden worden verdrongen door meer algemene soorten.

Op 1 januari 2020 is de Spoedwet aanpak stikstof (ook wel: "SAS") in werking getreden (Overheid.nl, 2020). Deze heeft onder andere een wijziging in de Wnb opgeleverd. Deze wet bevat een aantal maatregelen die op korte termijn de aanpak van stikstof mogelijk moeten maken. Dit is relevant, omdat de maatregelen:

- De stikstofbelasting op Natura 2000-gebieden moeten verminderen;
- De natuur moeten herstellen;
- De vergunningverlening voor werkzaamheden die stikstofdepositie veroorzaken weer op gang moeten brengen (bijvoorbeeld van belang voor woningbouw);
- Een (tijdelijke) oplossing biedt voor de PAS-uitspraken van de Afdeling bestuursrechtspraak.

Soortenbescherming

Beschermde soorten

De Wnb kent drie categorieën van beschermde soorten (Kader 1.2.): alle vogels uit de Europese Vogelrichtlijn (artikel 3.1), alle soorten die in de Europese Habitatrichtlijn vermeld worden (artikel 3.5) en 'overige/nationale soorten' (artikel 3.10) die alleen op nationaal niveau beschermd worden..

Wnb artikelen 3.1, 3.5 en 3.10:

Wnb artikel 3.1

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.

3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort

Wnb artikel 3.5

1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onttwortelen of te vernielen.

Wnb artikel 3.10

1. Het is verboden:
 - a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
 - b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
 - c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onttwortelen of te vernielen.

Kader 1.2. Wnb artikelen 3.1, 3.5 en 3.10 uit de Wnb. Verbodsbepalingen van toepassing op vogels (3.1), habitatrichtlijnsoorten (3.5) en nationaal beschermde soorten (3.10).

De verbodsbepalingen uit de bovenstaande artikelen gelden overal in Nederland, ongeacht het type of de omvang van de werkzaamheden die uitgevoerd worden. De bepalingen uit de Wnb kunnen daarom van invloed zijn op ruimtelijke ingrepen, zoals het aanleggen van infrastructuur, het slopen en realiseren van bebouwing, het uitbreiden van industriegebieden en het kappen van bomen. Ook bij het opstellen of herzien van bestemmingsplannen zijn de bepalingen uit de Wnb van belang.

Provinciaal vrijgestelde soorten

Daarnaast hebben provincies het recht om af te wijken van de lijst met 'overige soorten' door vrijstelling te verlenen voor bepaalde soorten (zie Kader 1.3). Hierdoor kan deze lijst per provincie verschillen (zie Tabel 1.1 voor de vrijgestelde soorten van alle provincies). Echter, de zorgplicht (Wnb artikel 1.11) is ook op deze soorten te allen tijde van toepassing. Voor een overzicht van alle beschermde soorten wordt verwezen naar de website van het Ministerie van Economische Zaken: <http://minez.nederlandsesoorten.nl/wetten>.

Wnb 3.10, lid 2

De verboden gelden voor de vrijgestelde soorten niet bij de uitvoering van handelingen in het kader van:

- In het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
 - Ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes, of begraafplaatsen;
 - Ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omringende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden;
 - Ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren;
- In het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;

- In het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
- In het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied, of
- In het algemeen belang.

Kader 1.3. Handelingen waarvoor de verboden van Wnb artikel 3.10 niet gelden voor de provinciaal vrijgestelde soorten van alle provincies.

Tabel 1.1. Vrijgestelde soorten per provincie.

Nederlandse Naam	Wetenschappelijke Naam	Drenthe	Flevoland	Friesland	Gelderland	Groningen	Limburg	Noord-Brabant	Noord-Holland	Overijssel	Utrecht	Zeeland	Zuid-Holland	Ministerie EZ (AMvB RN art 3.31)
Zoogdieren														
Aardmuis	<i>Microtus agrestis</i>	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Bosmuis*	<i>Apodemus sylvaticus</i>	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Bunzing	<i>Mustela putorius</i>	x		x		x	x				x		x	x
Dwergmuis	<i>Micromys minutus</i>	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Dwergspitsmuis	<i>Sorex minutus</i>	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Egel	<i>Erinaceus europaeus</i>	x	x	x	x	x	x	x	x		x	x	x	x
Eekhoorn	<i>Sciurus vulgaris</i>						x ¹							
Gewone bosspitsmuis	<i>Sorex araneus</i>	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Haas	<i>Lepus europeus</i>	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x		x	x
Hermelijn	<i>Mustela erminea</i>	x		x		x	x				x		x	x
Huisspitsmuis*	<i>Crocidura russula</i>	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Konijn	<i>Oryctolagus cuniculus</i>	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x		x	x
Molmuis	<i>Arvicola scherman</i>						x							
Ondergrondse woelmuis	<i>Pitymys subterraneus</i>	x	x	x	x	x	x	x	x		x	x		x
Ree	<i>Capreolus capreolus</i>	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Rosse woelmuis	<i>Clethrionomys glareolus</i>	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Steenmarter	<i>Martes foina</i>			x			x ²							
Tweekleurige bosspitsmuis	<i>Sorex coronatus</i>	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x		x
Veldmuis*	<i>Microtus arvalis</i>	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x

Vos	<i>Vulpes vulpes</i>	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Wezel	<i>Mustela nivalis</i>	x		x		x	x				x		x	x	
Wild zwijn	<i>Sus scrofa</i>							x							
Woelrat	<i>Arvicola terrestris</i>	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Amfibieën en reptielen															
Bruine kikker	<i>Rana temporaria</i>	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Gewone pad	<i>Bufo bufo</i>	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Hazelworm	<i>Anguis fragilis</i>						x ³								
Kleine watersalamander	<i>Triturus vulgaris</i>	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Levendbarende hagedis	<i>Zootoca vivipara</i>						x ⁴								
Meerkikker	<i>Pelophylax ridibundus</i> (<i>Rana ridibunda</i>)	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Middelste groene kikker / Bastaardkikker	<i>Pelophylax klepton esculentus</i> (<i>Rana esculenta</i>)	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x

* voor deze soorten daarnaast algemene vrijstelling in/op gebouwen en bijbehorende erven Wnb 3.10 3e lid

x¹ = vrijstelling geldt in de periode maart- april en juli tot en met november

x² = vrijstelling geldt in de periode 15 augustus tot en met februari

x³ = vrijstelling geldt in de periode juli, augustus en september

x⁴ = vrijstelling geldt in de periode 15 augustus tot en met 15 oktober (Overheid.nl, 2017)

Jaarrond beschermde nesten

Tijdens werkzaamheden dient rekening gehouden te worden met het broedseizoen van vogels, het is namelijk verboden om nesten te beschadigen of te vernielen. Het verstoren van vogels tijdens het broedseizoen is niet verboden als de gunstige staat van instandhouding niet in gevaar is. De Wnb kent geen standaardperiode voor het broedseizoen, alleen van belang is of er een broedgeval is. Verblijfplaatsen van vogels die hun verblijfplaats het hele jaar gebruiken, zijn jaarrond beschermd. Slechts een beperkt aantal soorten bewoont het nest permanent of keert elk jaar terug naar hetzelfde nest. Het beleid omtrent jaarrond beschermde vogelnesten is ontstaan onder de Flora- en faunawet en voortgezet bij de overgang naar de Wnb. Deze jaarrond beschermde nesten zijn onderverdeeld in verschillende categorieën, waarbij de jaarrond beschermde nesten en de categorieën per provincie kunnen verschillen:

Kader I.4 voor de provincies Drenthe, Flevoland, Groningen, Friesland, Gelderland, Noord-Brabant, Noord-Holland, Utrecht, Zeeland, Zuid-Holland.

Kader I.5 voor de provincie Flevoland.

Kader I.6 voor de provincie Limburg;

Kader I.7 voor de provincie Overijssel;

Kader I.8. Jaarrond beschermde vogelnesten landelijk voor hoogspanningsverbindingen 220kV en hoger.

Categorie 1: Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats. *Beschermde soorten: Steenuil.*

Categorie 2: Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar. *Beschermde soorten: Roek, Gierzwaluw, Huismus.*

Categorie 3: Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar. *Beschermde soorten: Kerkuil, Oehoe, Grote gele kwikstaart, Ooievaar, Slechtvalk.*

Categorie 4: Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen. *Beschermde soorten: Sperwer, Boomvalk, Havik, Ransuil, Wespendif, Zwarte wouw, Buizerd.*

Categorie 5: Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen. *Beschermde soorten: Blauwe reiger, Boerenzwaluw, Bonte vliegenvanger, Boomklever, Boomkruiper, Bosuil, Brilduiker, Draaihals, Eidereend, Ekster, Gekraagde roodstaart, Glanskop, Grauwe vliegenvanger, Groene specht, Grote bonte specht, Hop, Huiszwaluw, IJsvogel, Kleine bonte specht, Kleine vliegenvanger, Koolmees, Korstnavelboomkruiper, Oeverzwaluw, Pimpelmees, Raaf, Ruigpootuil, Spreeuw, Tapuit, Torenvalk, Zeearend, Zwarte kraai, Zwarte mees, Zwarte roodstaart, Zwarte specht.*

Kader 1.4. Jaarrond beschermde vogelnesten provincie Drenthe / Groningen / Friesland / Gelderland / Noord-Brabant / Noord-Holland / Utrecht / Zeeland / Zuid-Holland.

Categorie 1: Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats. *Beschermde soorten: Kerkuil², Steenuil.*

Categorie 2: Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar. *Beschermde soorten: Gierzwaluw, Huismus, Roek.*

Categorie 3: Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar. *Beschermde soorten: Boerenzwaluw, Grote gele kwikstaart, Slechtvalk, Torenvalk.*

Categorie 4: Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen. *Beschermde soorten: Bosuil, Ransuil.*

Categorie 5a: In beginsel wel jaarrond beschermd, tenzij uit een ecologische beoordeling blijkt dat aantasting niet van invloed is op de lokale Svl van de soort, bijvoorbeeld omdat er voldoende geschikte uitwijkmogelijkheden zijn. *Beschermde soorten: Boomvalk, Buizerd, Havik, Oehoe, Ooievaar¹, Raaf, Rode wouw, Sperwer, Wespendif, Zeearend, Zwarte wouw.*

Categorie 5b: In beginsel niet jaarrond beschermd, tenzij door aantasting de lokale staat van instandhouding van de soort in het geding komt, bijvoorbeeld omdat er geen of onvoldoende geschikte uitwijkmogelijkheden zijn. *Beschermde soorten: Blauwe reiger, Draaihals, Groene specht, Grote bonte specht, Huiszwaluw, IJsvogel, Kleine bonte specht, Middelste bonte specht, Oeverzwaluw, Spreeuw, Tapuit, Zwarte specht.*

¹ Ooievaar, wanneer een ooievaarsnest in een hoogspanningsmast vanwege werkzaamheden moet worden weggehaald of verplaatst, dan kan dat buiten de periode dat er eieren/jongen aanwezig zijn, zonder ontheffing. Er dient na uitvoering van de werkzaamheden een gelijk aantal vervangende (goed bereikbare) nesten in de hoogspanningsmast te worden aangeboden (van minimaal vergelijkbare kwaliteit) binnen hetzelfde territorium. ² Kerkuil, in het geval dat een kerkuilenkast binnen een erf wordt verplaatst buiten de periode dat er jongen aanwezig zijn, dan hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd, mits onder begeleiding van een deskundige.

Kader 1.5. Jaarrond beschermde vogelnesten provincie Flevoland (Provincie Flevoland, 2016, update 2021).

Categorie 1: Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats. *Beschermde soorten:* Kerkuil, Oehoe, Roek, Steenuil

Categorie 2: Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar. *Beschermde soorten:* Boerenwaluw, Bosuil, Gierzwaluw, Grote gele kwikstaart, Huismus, Huiswaluw, Ooievaar, Slechtvalk.

Categorie 3: Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen. *Beschermde soorten:* Boomvalk, Havik, Ransuil, Raaf, Rode wouw, Torenvalk, Wespendief, Zwarte wouw.

Categorie 4: Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen. *Beschermde soorten:* Bijeneter, Blauwe reiger, Buizerd, Draaihals, Grauwe klauwier, Grutto, IJsvogel, Kramsvogel, Kwartelkoning, Oeverwaluw, Paapje, Ringmus, Roerdomp, Sperwer, Spotvogel, Visdief, Wulp, Zomertortel, Zwarte specht.

Kader I.6. Jaarrond beschermde vogelnesten provincie Limburg (Provincie Limburg, 2017).

Categorie 1: Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats. *Beschermde soorten:* Steenuil.

Categorie 2: Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar. *Beschermde soorten:* Gierzwaluw, Huismus, Huiswaluw, Roek.

Categorie 3: Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar. *Beschermde soorten:* Boerenwaluw, Bosuil, Gierzwaluw, Grote gele kwikstaart, Kerkuil, Oehoe, Ooievaar, Slechtvalk, Zwarte specht.

Categorie 4: Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen. *Beschermde soorten:* Boomvalk, Buizerd, Havik, Raaf, Ransuil, Sperwer, Torenvalk, Wespendief, Zeearend, Zwarte wouw.

Categorie 5: Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen. *Beschermde soorten:* Blauwe reiger, Bonte vliegenvanger, Boomklever, Boomkruiper, Draaihals, Gekraagde roodstaart, Glanskop, Grauwe vliegenvanger, Groene specht, Grote bonte specht, Grutto, IJsvogel, Kleine bonte specht, Korstnavelboomkruiper, Middelste bonte specht, Oeverwaluw, Ringmus, Spreeuw, Tapuit, Tureluur, Veldleeuwerik, Wulp, Zomertortel, Zwarte mees, Zwarte roodstaart.

Kader I.7. Jaarrond beschermde vogelnesten provincie Overijssel (Provincie Overijssel, 2019).

Categorie 1: Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats. *Beschermde soorten: Steenuil.*

Categorie 2: Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar. *Beschermde soorten: Roek, Gierzwaluw, Huismus.*

Categorie 3: Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar. *Beschermde soorten: Kerkuil, Oehoe, Grote gele kwikstaart, Ooievaar, Slechtvalk.*

Categorie 4: Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen. *Beschermde soorten: Sperwer, Boomvalk, Havik, Ransuil, Wespandief, Zwarte wouw, Buizerd.*

Categorie 5: Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen. *Beschermde soorten: Blauwe reiger, Boerenzwaluw, Bonte vliegenvanger, Boomklever, Boomkruiper, Bosuil, Brilduiker, Draaihals, Eidereend, Ekster, Gekraagde roodstaart, Glanskop, Grauwe vliegenvanger, Groene specht, Grote bonte specht, Hop, Huiszwaluw, IJsvogel, Kleine bonte specht, Kleine vliegenvanger, Koolmees, Kortsnavelboomkruiper, Oeverzwaluw, Pimpelmees, Raaf, Ruigpootuil, Spreeuw, Tapuit, Torenvalk, Zearend, Zwarte kraai, Zwarte mees, Zwarte roodstaart, Zwarte specht.*

Kader 1.8. Jaarrond beschermde vogelnesten landelijk voor hoogspanningsverbindingen 220kV en hoger (RVO, 2021).

Zorgplicht

Tenslotte geldt voor alle plant- en diersoorten (ook de onbeschermden) de zorgplicht uit Wnb artikel 1.11. Deze houdt in dat mogelijke nadelige gevolgen voor planten en dieren, voor zover redelijk, zoveel mogelijk vermeden dienen te worden.

Vergunning / ontheffing

Natura 2000-gebieden

Om een plan dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied, en dat afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied, uit te kunnen voeren dient een vergunning aangevraagd te worden bij gedeputeerde staten (zie Kader 1.8). Gedeputeerde staten verlenen een vergunning uitsluitend indien is voldaan aan Wnb artikel 2.8. Voor een plan maakt de aanvrager van de vergunning een passende beoordeling van de gevolgen voor het Natura 2000-gebied, rekening houdend met de instandhoudingsdoelstellingen voor dat gebied. Er wordt uitsluitend een vergunning verleend, indien uit de passende beoordeling de zekerheid is verkregen dat het plan de natuurlijke kenmerken van het gebied niet zal aantasten. Hier kan onder voorwaarden een uitzondering op gemaakt worden (zie Kader 1.8 Wnb artikel 2.8 lid 4 en 5). Compenserende maatregelen als bedoeld in het vierde lid, onderdeel c, maken onderdeel uit van het plan. De verplichting om deze maatregelen te treffen maakt onderdeel uit van de vergunning voor het project.

Kader 1.8. Wnb artikel 2.8 lid 4 en 5, vergunning voor plannen en projecten in Natura 2000-gebieden.

Beoordeling van plannen en projecten m.b.t. Natura 2000-gebieden (Wnb artikel 2.8 lid 4 en 5)

4 In afwijking van het derde lid kan, ondanks het feit dat uit de passende beoordeling de vereiste zekerheid niet is verkregen, het plan worden vastgesteld, onderscheidenlijk de vergunning worden verleend, indien is voldaan aan elk van de volgende voorwaarden:

- a. er zijn geen alternatieve oplossingen;
- b. het plan, onderscheidenlijk het project, bedoeld in het eerste lid, is nodig om dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en
- c. de nodige compenserende maatregelen worden getroffen om te waarborgen dat de algehele samenhang van Natura 2000 bewaard blijft.

5 Ingeval het plan, onderscheidenlijk het project, bedoeld in het eerste lid, significante gevolgen kan hebben voor een prioritair type natuurlijke habitat of een prioritaire soort in een Natura 2000-gebied, geldt, in afwijking van het vierde lid, onderdeel b, de voorwaarde dat het plan, onderscheidenlijk het project nodig is vanwege:

- a. argumenten die verband houden met de menselijke gezondheid, de openbare veiligheid of met voor het milieu wezenlijk gunstige effecten, of
- b. andere dwingende redenen van openbaar belang, na advies van de Europese Commissie.

Vergunning / ontheffing / gedragscode

Vogelrichtlijn- en habitatrichtlijnsoorten

Wanneer er minimaal één verbodsbepaling uit Wnb artikel 3.1 en/of Wnb artikel 3.5 overtreden wordt door een voorgenomen activiteit, dient een ontheffing (zie Kader I.9) aangevraagd te worden bij de provincie waarin de werkzaamheden plaatsvinden of Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO), of dient er gebruik te worden gemaakt van een goedgekeurde gedragscode. Indien er geen goedgekeurde gedragscode van toepassing is op de activiteit of het niet mogelijk is om volgens een dergelijke gedragscode te werken, dient bij overtreding van verbodsbepalingen wel een ontheffing aangevraagd te worden.

Wanneer overtredingen van de verbodsbepalingen voorkomen kunnen worden door het treffen van mitigerende maatregelen, is het aanvragen van een ontheffing niet nodig. Wel kan in dergelijke gevallen toch een ontheffing aangevraagd worden om de te treffen maatregelen 'goed te laten keuren'. Indien het bevoegde gezag de maatregelen 'goedkeurt', wordt door hen een 'positieve afwijzing' afgegeven. Bij de aanvraag van een ontheffing in het kader van de Wnb zijn een activiteitenplan en, in sommige gevallen, een compensatieplan noodzakelijk. Hierin staan de bevindingen uit nader onderzoek vermeld en worden maatregelen beschreven die uitgevoerd zullen worden om ervoor te zorgen dat nadelige effecten op beschermde plant- en diersoorten binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden zoveel mogelijk worden voorkomen, dan wel beperkt.

Een ontheffing voor het overtreden van verbodsbepalingen (Wnb artikel 3.8 lid 5)

wordt voor soorten uit de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn alleen verleend wanneer er voldaan wordt aan elk van de volgende voorwaarden:

- a. er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
- b. zij is nodig:
 - 1° in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
 - 2° ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom;
 - 3° in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;

4° voor onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten, of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten, of

5° om het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen of onder zich te hebben, onderscheidenlijk een beperkt bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben;

c. er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Voor vogels kan echter geen beroep gedaan worden op belang 3: 'dwingende reden van groot openbaar belang'.

Kader 1.9. Wnb artikel 3.8 lid 5, ontheffing voor het overtreden van verbodsbepalingen.

Overige/nationaal beschermde soorten

Voor de soorten uit deze categorie kan een vrijstelling gelden van de verbodsbepalingen uit artikel 3.10 mits een door het ministerie van EZ goedgekeurde gedragscode van toepassing is op de activiteit. Indien aantoonbaar gewerkt kan worden volgens een dergelijke gedragscode, hoeft er geen vergunning en/of ontheffing aangevraagd te worden voor overtreding van één of meerdere verbodsbepalingen uit Wnb artikel 3.10. Indien er geen goedgekeurde gedragscode van toepassing is op de activiteit of het niet mogelijk is om volgens een dergelijke gedragscode te werken, dient bij overtreding van verbodsbepalingen wel een vergunning en/of ontheffing aangevraagd te worden. De vergunning en/of ontheffing kan voor deze soorten echter op grond van meer belangen verleend worden dan het geval is voor de vogel- en habitatrichtlijnsoorten.

Bijlage II Instandhoudingsdoelstellingen Natura 2000-gebieden

Natura 2000-gebied Haringvliet

Het Natura 2000-gebied Haringvliet is aangewezen als habitat- en vogelrichtlijngebied (Provincie Limburg, 2018). De belangrijkste instandhoudingsdoelstellingen voor de aangewezen habitattypen, habitatsoorten en vogelrichtlijnsoorten zijn opgenomen in Tabel 1, waarbij behoudsdoelstellingen aangegeven zijn met '=' en uitbreidingsdoelstellingen met '>'. Voor de broedvogels is het doelaantal broedparen opgenomen en voor de niet-broedvogels het seizoensgemiddelde (in het geval van foerageergebied) of het seizoensmaximum (in het geval van slaap- en rustplaats).

Tabel 1. Instandhoudingsdoelstellingen habitattypen, habitatsoorten en vogelrichtlijnsoorten Haringvliet ^(f) foerageergebied, ^(s) slaap- en rustplaats.

Instandhoudingsdoelstellingen		Doelstelling oppervlakte leefgebied	Doelstelling kwaliteit leefgebied	Doelstelling populatie omvang
Habitattypen				
H3270	Slikkige rivieroever	>	=	
H6430B	Ruigten en zomen	>	=	
H91EOA	Vochtige alluviale bossen	=	>	
Habitatsoorten				
H1095	Zeeprk	=	>	
H1099	Rivierprk	=	>	
H1103	Fint	=	>	
H1106	Zalm	=	>	
H1163	Rivierdonderpad	=	=	
H1337	Bever	=	=	
H1340	Noordse woelmuis	>	>	
H1102	Elft	=	>	
Broedvogels				
A137	Bontbekplevier	=	=	105
A195	Dwergstern	=	=	300*
A191	Grote stern	=	=	6200*
A132	Kluut	=	=	160
A138	Strandplevier	=	=	220*
A193	Visdief	=	=	6500*
A176	Zwartkopmeeuw	=	=	400*
A272	Blauwborst	=	=	410

A081	Bruine kiekendief	=	=	20
A295	Rietzanger	=	=	420
Niet broedvogels				
A140	Goudplevier	=	=	1600
A156	Grutto	=	=	290
A142	Kievit	=	=	3700
A132	Kluut	=	=	2000*
A160	Wulp	=	=	210
A017	Aalscholver	=	=	240
A005	Fuut	=	=	160
A026	Kleine zilverreiger	=	=	3
A034	Lepelaar	=	=	160
A048	Bergeend	=	=	820
A045	Brandgans	=	=	14800
A042	Dwerggans	=	=	20
A043	Grauwe gans	=	=	6600
A037	Kleine zwaan	=	=	behoud
A041	Kolgans	=	=	400
A051	Krakeend	=	=	860
A061	Kuifeend	=	=	3600
A125	Meerkoet	=	=	2300
A054	Pijlstaart	=	=	30
A056	Slobeend	=	=	90
A050	Smient	=	=	8900
A062	Topper	=	=	120
A053	Wilde eend	=	=	6100
A052	Wintertaling	=	=	770
A103	Slechtvalk	=	=	8
A094	Visarend	=	=	3